

גיר עבד כנעני

הקדמות

תהליך הגיור של עבד כנעני
1. טקונים עבד מלים טובלים אותו והוא חייב במצוות כאשה
2. כשמשחררים אותו הוא טובל ונהיה גר שלם

האם עבד כנעני צריך קבלת מצוות?
דתיא באשת יפת תואר לפי כולם היא מתגיירת בעל כרחיה ללא קבלת מצוות

1. צריך קבלת עול מצוות שמשניהם? והרי בברייתא ב כתוב שלא צריך קבלת מצוות?
2. הדמיון רק לגבי חיוב הטבילה ושניהם במקוה כמו של נידה, וכן דיני החציצה נידה

רשב"א יכול להטביל אותה לשם שפחה כנענית ומיד להטביל שוב לשם שחרור ונהיית יהודיה גם ללא קבלת מצוות
רבנן לא יכול לקצר תהליכים אלא רק ע"י גיור רגיל שכולל קבלת מצוות

רואים שעבד כנעני לא צריך קבלת מצוות משמע - צריך קבלת מצוות

ר"ב - מקור: "וכל עבד איש... ומלתה אותו" ללמד שגם עבד גדול (איש) מתגייר בעל כרחו
ומה לומדים מ"עבד איש"? ללמד שגם אם לא נתן לו גט שחרור אלא רק הפקיר אותו (כך שכבר אינו עבד איש) גם זה הופך אותו ליהודי

בריתא א בריתא ב - כרבנן בריתא ב - כרבנן
מתקף רב פפא אין מחלוקת כולם מודים שעבד כנעני לא צריך קבלת מצוות

ר"בן רק אמרו שלא ניתן לעשות את שני השלבים רצופים אלא צריך קודם כמה ימים שיתחייב במצוות כאשה ורק אז ישחרר אותו (וכן מוכח בברייתא)

אם העבד לא רוצה להתגייר האם מותר לקיימו?

אמנם ראינו שאפשר להכריח אותו, אבל חז"ל אסרו זאת: (בכשרות וכד') שהעבד לא יכשיל את אדונו (בכך שהופך אותו ליהודי שלא מקיים מצוות)
ת"ר אין מקיימים ר"ש אין מקיימים ר"ע

אם המוכר התנה מראש שלא ימול אותו מותר
רבין אם המוכר התנה מראש מותר
ר"ב"ל מגלגל עמו 12 חודש
וקן ברייתא ת"ק מגלגל 12 חודש (כמו ריב"ל) ואם לא אז מוכרו לגוי רשב"א בארץ ישראל לא משהים משום טהרות ובעיר ספר מוכרים מיידית כדי שלא יהפוך לגוי חמישי

לר"ש מובן מהתורה מותר לקיימו ומדברנן הגבילו 12 חודש
אך לר"ע לכאורה קשה? הרי אסור לקיימו כלל?
לר"ש מובן מהתורה מותר לקיימו ומדברנן אסור, א"כ התנה
אך לר"ע לכאורה קשה? הרי אסור לכאורה לקיימו גם אם התנה?

תשובה גם לר"ע מותר (אם פסקא למילתיה) (אמר שרוצה להתגייר ואז מתחרט, אז מחכים 12 חודש לשכנוע)

תשובה גם לר"ע אם התנה מותר

חזרה לברייתא מקשה ר"ש על ר"ע יש שני פסוקים שעבדים צריכים לנח בשבת בדברים (ה, יד) "למען יסח עבדך ואמתך כמוך" מתייחס לעבד מהול

בשמות כג "וּיְנַשֵּׂ בֶן-אֱמֶתְךָ וְהָגֵר" ז"ה מתייחס לעבד שאינו מהול ומזה שהתורה עוסקת בו כנראה שזה מצב שהוא מותר מהתורה כלומר - מותר לקיימו

תשובות ועוד תשובות שיכל לענות שיש מצבים שגם לר"ע מותר לקיימו: 1. התשובה שר"ע ענה מדובר שלא הספיק למול אותו (למשל שקנה אותו רגע לפני כניסת שבת)
2. אם העבד אמר שימול (פסקא למילתיה) ואז התחרט מותר לגלגל עמו 12 חודש
3. אם מראש שלא ימול אותו המוכר התנה

רב זביד אחרי כל אמורא מקשה למה ר"ע לא ענה כך? ועונה הגמרא שאכן יכל לענות גם כך

תניא? למה גרים טובלים?

נעשים על מה שהיה לפני הגיור
1. ר' חנניא בן ר"ג שלא קיימו (לפני הגיור) 7 מצוות בני נח
2. לפי שאין בקיאים בדקדוק מצוות ר' יוסי
3. שלא עושים מאהבה אלא מיראה אבא חנן
נעשים על אחרי הגיור
כי אומר ר' יוסי גר שנתייר כקטן שנולד ולא נעמש על מה שהיה לפני

אגב בעניין אשת יפת תואר

דברים כא, יב-יג: והבאתה אל-יתוך ביתך וגלחיה את-ראשה ועשתה את-צפרניה וחסירה את-שמלת שביה מעליה וישבה בביתך ובכתה את-אביה ואת-אמה ירח ימים ואחר כן תבוא אליה ובעלתה וקיימה לך לאשה

לומדים "מגולחה את ראשה" ר"ע שתגדל ציפורניה (כמו שמנוולת את עצמה בגילוח השער) ר"א שתקוץ ציפורניה (כמו שמורידה את שערה)
ובכתה את אביו ואת אמה את אביה ואמה כפשוטו ר"ע את הע"ז שלה (שהעכו"ם קוראים להם אב ואם)
כמה ימים בוכה? ירח ימים "ירח ימים" ואמר כן תבוא אליה...
רשב"א ירח ימים: 90 (ירח - 30 ימים - 30) ואחר כן - עוד 30
מתקף רבינא אולי "ואחר כן" מוסיף את כל 60 שוב (וסר"כ 120) קשיא!

ועשתה את ציפורניה וקבלת מצוות